

ČESKÁ BESEDA OBCE LIPOVLANY ČEŠKA BESEDA OPČINE LIPOVLJANI

Trg hrvatskih branitelja 3, 44322 Lipovljani
tel.fax: 044/676 925, e-mail: ceska.beseda.lipovljani@gmail.com

Pjevačka skupina Lepeza
Pěvecká skupina Vějíř

10. OBLJETNICA OBNAVLANJA ČEŠKE BESEDE OPČINE LIPOVLJANI

10. VÝROČÍ ZNOUZALOŽENÍ ČEŠKÉ BESEDY OBCE LIPOVLANY (29. 10. 2004)

Folklorna skupina na žetvenim svečanostima u Daruvaru 2010 g.
Taneční skupina na dožínkách v Daruvaru v r. 2010.

**Prva postava pjevačke skupine
První složení pěvecké skupiny**

ŽENSKA PJEVAČKA SKUPINA «LEPEZA»

Osnovana 2005. g., svoj prvi nastup imala je 19. ožujka na zajedničkom koncertu za Josipovo u Lipovljanima. Prvi gostujući nastup u Prekopakri. Postale su jedna od najkvalitetnijih malih skupina čeških beseda u RH. Broje šest do osam članica, rado su viđene na nastupima širom Lijepe Naše kod drugih Čeških beseda, hrvatskih KUD-ova, a nastupile su i u nekoliko Europskih država. «Lepeza» sudjeluje na svim gostovanjima lipovljanske besede, kao i na događanjima koje beseda sama organizira. Godišnje nastupaju i do trideset puta. Pjevaju češke i hrvatske narodne pjesme, a izvode ih a capella i uz glazbenu pratnju. Pjevačku skupinu vodi prof. glazbe Franjo Rodić.

ŽENSKÁ PĚVECKÁ SKUPINA VĚJÍŘ

Založena byla v roce 2005 a poprvé vystoupila 19. března na společném koncertu organizovaném v rámci svátku svatého Josefa v Lipovlanech (Josipovo). Poprvé hostovala v Prekopakře. Soubor se stal jedním z nejkratších v Českých besedách. Má šest až osm členek a na vystoupení si ho rádi zvou z okolí i zdáli nejen krajanské, ale i jiné kulturní spolky. Vějíř vystupoval i v několika evropských zemích, na akcích, organizovaných domácích, ale i jinými Besedami. Ročně vystupují až třicetkrát. Zpívají české a chorvatské národní písně, a capella a za doprovodu hudební skupiny. Vějíř vede prof. hudby Franjo Rodić.

GLAZBENA SKUPINA

Skupina počinje s radom zajedno s ženskom pjevačkom skupinom «LEPEZA», kao glazbena pratnja. Najprije dva člana, gitara i harmonika, zatim kada se osjećaju potrebe za većom kvalitetnijom grupom, kupnjom nekih instrumenata (klavijature, saksofon i flauta) te preko Saveza Čeha u RH, donacijom Češke Republike (dvije jazz trube, dva klarineta) skupina se povećava na čak nekada 11 glazbenika. Kupuju ozvučenje, te skupina počinje svirati i samostalno na zabavama i druženjima članova besede. Učestvuju na svim nastupima, kao pratnja skupina besede. Redovito učestvuju na Smotri glazbenih sastava od prvoga dana. Voditelji skupine do sada su bili prof. Branko Odošić, Miroslav Horvat, a danas skupinu vodi prof. Franjo Rodić. Josip Ferenčaković je učio svirati mlade glazbenike.

**Glazbena skupina
Hudební skupina**

FOLKLORNA SKUPINA - ODRASLI

Folklorna skupina Češke besede općine Lipovljani počela je s radom krajem 2007. g. Prvi javni nastup, koje li slučajnosti, bio je u inozemstvu. Naime preko kontakta osoba s ljetnog kursa češkog jezika u Dobruški, lipovljanska beseda je pozvana na nastup u Budimpeštu. Nastupaju sve skupine, a folklorna po prvi puta izlazi na javni nastup s koreografijom «Mazurka - Červený šáteček», koju su uvježbali s tadašnjom koreografkinjom prof. Danom Stakorovom. Danas za skupinu koreografije postavlja Mílo Brtník, a voditeljica skupine je Mirjana Markić.

Folklorna skupina nastupa na svim manifestacijama koje organizira Savez Čeha u Republici Hrvatskoj, a vrlo često i na županijskim i nekim drugim smotrama, koje organiziraju Češke besede, druge nacionalne manjine ili hrvatski KUD-ovi. Folklorna skupina, ovisno o koreografiji nastupa s četiri do sedam plesnih parova.

TANEČNÍ SKUPINA DOSPĚLÝCH

Folklorní skupina České besedy obce Lipovlany začala působit v roce 2007. Poprvé veřejně vystoupila v zahraničí. Díky kontaktům z letního kursu češtiny v Dobrušce byla lipovlanská Beseda pozvána do Budapešti. Vystoupily všechny skupiny – folklorní poprvé s tancem Červený šátečku, který s členy Besedy nacvičila učitelka Dana Stakorová. V současnosti skupina pracuje s českým choreografem Mílou Brtníkem, její vedoucí je Mirjana Markićová. Tanečníci vystupují na všech akcích Svazu Čechů, Besedy a dalších slavnostech, organizovaných jinými menšinami nebo chorvatskými kulturními spolky. Taneční skupina má čtyři až sedm párů.

HUDEBNÍ SKUPINA

Začala s činností společně s ženskou pěveckou skupinou Vějíř, jako její doprovodná hudba. Nejdřív ji tvořili dva muzikanti (kytara a harmonika) a potom, když bylo hudební skupinu zapotřebí zkvalitnit, byly koupeny hudební nástroje (syntezátor, saxofon a flétna) a díky donaci České republiky byly prostřednictvím Svazu Čechů v Chorvatsku získány dvě jazzové trubky a dva klarinety. Skupina se poté rozrostla na jedenáct členů. Byly pořízeny reproduktory a skupina začala hrát samostatně na zábavách a setkáních besedních členů. Jako doprovodná hudba se účastní všech vystoupení. Od začátku vystupuje na přehlídce malých hudebních souborů. Vedoucími skupiny byli prof. Branko Odobašić, Miroslav Horvat a prof. Franjo Rodić, který skupinu vede nyní. Mladé hudebníky učil hrát Josip Ferenčaković.

**Pjevačka skupina u Dobruški u Češkoj republici 2010. godine.
Pěvecká skupina v Dobrušce v České republice v roce 2010.**

**Članovi Češke besede općine Lipovljani u Dobruški u Češkoj, 2010. godine.
Členové České besedy obce Lipovlany v Dobrušce v roce 2010.**

**Prvi nastup folklorne skupine u Budimpešti u Mađarskoj 2008. godine.
První vystoupení taneční skupiny v Budapešti v Maďarsku roku 2008.**

**Đaci, polaznici češkog jezika u OŠ J. Kozarca, s učiteljicom Anđelom Kosovac.
Žáci, kteří se učí česky v ZŠ. J. Kozarce, s učitelkou Anđelou Kosovcovou.**

UČENJE ČEŠKOG JEZIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI JOSIPA KOZARCA LIPOVLJANI

U lipovljanskoj školi češki jezik se počeo učiti u školskoj godini 2006./2007. i to po modelu «C», što znači dva sata tjedno, a kao izborni predmet. Djeca pohađaju nastavu u dvije skupine, mlađa od prvog do četvrtog i starija od petog do osmog razreda. Prva učiteljica je bila Dana Stakorova, a osim nje još su radile Anđela Kosovec na zamjeni, zatim Danijela Gjura, a njoj na zamjeni je sada Ivana Ptičar-Štimac. Broj djece u obje skupine bio je od osam do četrnaest, ovisno kakav je koju godinu bio interes.

VÝUKA ČESKÉHO JAZYKA NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE JOSIPA KOZARCE V LIPOVLANECH

Čeština se v místní škole začala vyučovat v letech 2006-7 modelem C. Dvě hodiny týdně na tento výběrový předmět chodilo 8-14 žáků ve dvou skupinách, mladší od 1.-4. třídy a starší od 5.-8. třídy. První učitelkou byla Dana Stakorová. Dále učily Danijela Gjurová, Anđela Kosovcová a Ivana Ptičarová-Štimcová.

**Štand Besede općine Lipovljani na Lipovljanskim susretima 2014. godine.
Besedni stánek na Lipovljanských setkáních v roce 2014.**

LIPOVLJANSKI SUSRETI

Češka beseda općine Lipovljani bila je jedan od aktivnijih zagovornika za povratak manifestacije «Lipovljanskih susreta». Vrlo je aktivna u organizacijskom odboru Lipovljanskih susreta, gdje je prve četiri godine njen predsjednik Mirko Knjižek bio član, a sada je to tajnik Besede Ivan Doležal. Beseda svaku godinu učestvuje na manifestaciji s izložbenim štandom s češkim suvenirima i uvijek atraktivnim češkim delicijama, a 2010. g. u večernjem programu nastupila je ženska skupina «Lepeza», dok je 2013. g. folklorna skupina Češke besede Lipovljani na manifestaciji predstavljala češku nacionalnu manjinu u Republici Hrvatskoj.

LIPOVLANSKÁ SETKÁNÍ

Česká beseda Lipovlany se podílela na obnově Lipovlanských setkání. Předseda Besedy Mirko Knížek byl členem organizačního výboru, v současnosti tuto funkci převzal tajemník Ivan Doležal. Lipovlanští se této slavnosti účastní každoročně se stánkem, na němž vystavují české pochoutky. Ve večerním programu Lipovlanských setkání roku 2010 Besedu představovala ženská pěvecká skupina Vějíř a v roce 2013 besední taneční skupina.

**Folklorna skupina Češke besede općine Lipovljani na Lipovljanskim susretima.
Folklorní skupina na Lipovljanských setkáních v roce 2013.**

**Predsjetnik Češke besede općine Lipovljani s dužnosnicima Republike Hrvatske.
Předseda České besedy obce Lipovlany s významnými osobnostmi Chorvatska.**

POVIJESNI DIO

Godinama sanjani san ostvario se češkoj nacionalnoj manjini u Lipovljanima 29. listopada 2004. g. kada je osnovala svoju udrugu Češku besedu općine Lipovljani, koja je zajedno s već postojećom Maticom slovačkom Lipovljani, pravi sljednik Čehoslovačke besede Lipovljani, osnovane davne 1923. g. Najzaslužnije osobe za obnavljanje udruge češke nacionalne manjine su Jaromir Vanjek, Rudolf Jansky i Nikola Zeman.

**Obnoviteljska skupština Češke besede općine Lipovljani 2004. godine.
Zakládající valná hromada České besedy obce Lipovlany v roce 2004.**

Prvi upravni odbor je bio: Mladen Počta - predsjednik, Anđela Kosovec - dopredsjednica, Nikola Zeman - tajnik, Branko Chour - blagajnik, a članovi Marica Horvat, Miroslav Horvat, Mirko Knjižek, Dubravko Toupal i Željka Uhitil. Nadzorni odbor: Jaromir Vanjek - predsjednik, a Zdenka Dam i Antun Cejpek članovi.

Beseda odmah osniva žensku pjevačku skupinu i glazbeni sastav, a kasnije i folklorne skupine odraslih i djece, te s njima nastupa u svom mjestu i odlazi na pozive nekih od sada već trideset i jedne besede i ostalih zainteresiranih. Danas Češka beseda općine Lipovljani broji dvjestotinjak članova, a sa svojim skupinama godišnje nastupi preko trideset puta, od toga svake godine barem jednom u inozemstvu, pa su tako do sada nastupili u Češkoj Republici, Mađarskoj, Bosni i Hercegovini, Rumunjskoj i Srbiji.

Beseda dobro surađuje sa domaćim i vanjskim udruagama, sa Savezom Čeha u Republici Hrvatskoj, Sisačko-moslavačkom županijom i Općinom Lipovljani. Naročito je ponosna što je mogla sudjelovati u adaptaciji društvenog doma u Lipovljanima, novcem što je dobila od Savjeta za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i financijskim sredstvima, koje daje Češka Republika za poboljšanje uvjeta rada Čeha u inozemstvu.

Beseda je do sada izdala jednu knjigu «Česi i Slovaci u naseljima Lipovljani i Krivaj», a u pripremi je monografija Češke besede za deset godina rada, koja će biti tiskana 2015. g. Današnji upravni odbor čine: Mirko Knjižek - predsjednik, Mirjana Markić - dopredsjednica, Ivan Doležal - tajnik, Branko Chour - blagajnik, Miroslav Lovčanin - gospodar, a članovi su: Liduška Goršek, Tomislav Jednačak, Zdenka Dam, Vjera Ožoga, Vlado Pritula i Josip Kupski. Nadzorni odbor: Marijan Kadliček - predsjednik, a članovi Dragan Makal i Ladislav Vacula.

HISTORICKÁ ČÁST

Česká beseda obce Lipovlany byla znovuobnovena 29. října 2004. S před tím založenou lipovlanskou Maticí slovenskou byla pokračovatelkou Československé besedy Lipovlany, založené roku 1923. O obnově činnosti se zasloužili Jaromír Vaněk, Rudolf Jánkský a Nikola Zeman. První správní výbor tvořili: předseda Mladen Počta, místopředsedkyně Anđela Kosovcová, tajemník Nikola Zeman, pokladník Branko Chour a členové Marica Horvátová, Miroslav Horvat, Mirko Knížek, Dubravko Toupal a Željka Uchytílová. Dozorčí výbor: předseda Jaromír Vaněk a členové Zdenka Damová a Antun Cejpek.

V Besedě ihned začaly působit pěvecká a hudební skupina, později vznikly folklorní dětská a skupina dospělých, které vystupovaly doma a hostovaly v jiných Besedách a spolcích. Dnes má lipovlanská Beseda asi dvě stě členů. Její skupiny vystupují ročně více než třicetkrát, z toho alespoň jednou v cizině. Beseda doposud vystoupila v České republice, Maďarsku, Bosně a Hercegovině, Rumunsku a Srbsku. Spolupracuje s domácími a jinými sdruženími, Svazem Čechů, Sísacko-moslavinským županstvím a místní samosprávou. Zvláště hrdá je na to, že se s prostředky získanými od Rady pro národnostní menšiny Chorvatska a z České republiky mohla účastnit adaptace kulturního domu v Lipovlanech.

Beseda ve spolupráci s NVI Jednotou vydala knihu Česi a Slováci v Lipovlanech a Krivaji. Nyní připravuje monografii České besedy k desátému výročí znovuzaložení, která bude otištěna roku 2015. Dnešní správní výbor: předseda Mirko Knížek, místopředsedkyně Mirjana Markićová, tajemník Ivan Doležal, pokladník Branko Chour, hospodář Miroslav Lovčanin, členové Liduška Goršeková, Tomislav Jednačak, Zdenka Damová, Věra Ožogová, Vlado Pritula a Josip Kupský. Dozorčí výbor: předseda Marijan Kadliček a členové Dragan Makala a Ladislav Vacula.